

tekst 9

Utrechtse raad stemt voor houtstookverbod in buitenlucht

Vanaf 2025 is het in de gemeente Utrecht verboden om in de open lucht hout te stoken. Een krappe meerderheid van de gemeenteraad stemde gisteravond in met het voorstel om vuurkorven en barbecues die op hout worden gestookt, te verbieden.

Het voorstel komt van GroenLinks en Partij voor de Dieren. Volgens de twee partijen is het verbod nodig om de luchtkwaliteit in de stad te verbeteren. Het verbod geldt straks op alle plekken, dus ook in de eigen tuin, schrijft RTV Utrecht.

Niet de hele gemeenteraad staat achter het plan, eerder leek het er nog op dat het voorstel onvoldoende steun zou krijgen. Onder andere D66, de tweede partij in de raad, en de VVD stemden tegen.

bron: nos.nl van 3 november 2023

Lees tekst 9.

- 2p 17 De VVD stemde tegen het houtstookverbod. De VVD is in te delen bij de liberale stroming.

→ Leg uit dat het tegenstemmen van de VVD past bij een uitgangspunt van de liberale stroming.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Een uitgangspunt van de liberale stroming is ...

Het tegenstemmen past hierbij, want ...

Criminaliteit en rechtsstaat

Zie tekst 9.

- 1p 18 Uit tekst 9 is af te leiden of het niet houden aan het houtstookverbod een misdrijf of een overtreding is.

→ Leg met behulp van tekst 9 uit of het niet houden aan het houtstookverbod een misdrijf of een overtreding is.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Uit tekst 9 blijkt dat het niet houden aan het houtstookverbod een ... (kies uit: misdrijf of overtreding) is, want ...

tekst 10

Twee jongens aangehouden

De politie heeft twee jongens van 13 en 15 jaar oud aangehouden voor de dood van een 42-jarige man die eind augustus zwaargewond is aangetroffen met een straattegels op zijn hoofd in Amsterdam-Noord. Het slachtoffer overleed een paar dagen later in het ziekenhuis.

bron: telegraaf.nl van 14 september 2023

Lees tekst 10.

- 1p 19 Welke taak heeft de politie vervuld in tekst 10?
- A opsporen van strafbare feiten
 - B preventie
 - C verlenen van hulp

Zie tekst 10.

- 1p 20 Is het mogelijk dat de politie de jongens uit de tekst doorverwijst naar Halt? Leg je antwoord uit.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Een verwijzing naar Halt is ... (kies uit: wel of niet) mogelijk, want ...

tekst 11

Weinig discussie rond inlichtingenwet

De Tweede Kamer stemt vandaag over een aanpassing van de inlichtingenwet. Door deze aanpassing kunnen de AIVD en MIVD¹⁾ sneller ingrijpen bij spionagepogingen. Hoe ver gaan we in de bescherming van onze veiligheid ten koste van onze privacy?

De wet is bedoeld om spionage vanuit andere landen, zoals China en Rusland, tegen te gaan. Onderzoeksjournalist Wil van der Schans verbaast zich erover dat deze eventuele aanpassing zo weinig discussie in het land teweegbrengt. Waar dit eerder wel gebeurde bij de zogenoemde 'sleepwet', hoor je er nu weinig over.

noot 1 AIVD en MIVD zijn inlichtingendiensten van de overheid.

bron: nporadio1.nl van 24 oktober 2023

Lees tekst 11.

- 1p 21 Uit welke zin in tekst 11 blijkt het dilemma van de rechtsstaat? Citeer de zin.

tekst 12

Taakstraf en 1,5 jaar rijontzegging voor YouTuber die crashte met 300 km/uur

De rechtbank in Zwolle heeft YouTuber en auto-ondernemer Rick van S. veroordeeld tot een taakstraf van 120 uur en een voorwaardelijke celstraf van twee weken. Ook krijgt hij een rijontzegging van 1,5 jaar. Hij crashte in maart vorig jaar met zijn Lamborghini tegen een vangrail op de A28.

Uit onderzoek van het Openbaar Ministerie, waarvoor remsporen en technische gegevens uit de auto zijn gebruikt, blijkt dat snelheden van ten minste 314 kilometer per uur werden bereikt. De officier van justitie kwam woorden tekort om uit te drukken hoe asociaal hij het rijgedrag vond.

Met de taakstraf, de voorwaardelijke celstraf en het innemen van het rijbewijs wil de rechtbank een signaal afgeven aan de verdachte en aan de maatschappij dat dit verkeersgedrag onacceptabel is.

Rick van S. vertelde tijdens de zitting twee weken geleden aan de rechter dat hij enorme spijt heeft van die “ene keer dat hij even het gaspedaal diep intrapte”.

bron: nos.nl van 6 november 2023

Lees tekst 12.

- 2p **22** Welk doel van straffen past bij het vonnis uit tekst 12? Leg je antwoord uit.

Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.

Het doel van straffen dat bij het vonnis past is ..., want ...

Zie tekst 12.

- 1p **23** Een rechtszitting bestaat uit een aantal vaste onderdelen. Welk onderdeel van de rechtszitting wordt in de laatste zin van tekst 12 beschreven?

- A** aanklacht
- B** laatste woord
- C** requisitoir
- D** vonnis

Zie tekst 12.

- 1p **24** Hieronder staan twee uitspraken over tekst 12.
- 1 Rick van S. moet in ieder geval twee weken de cel in.
 - 2 De rechter heeft twee hoofdstraffen en een bijkomende straf opgelegd.
- Geef van elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met juist of onjuist.*
- 1 = ...
- 2 = ...

tekst 13

Jeugdcriminaliteit

De jeugdcriminaliteit in ons land is de afgelopen tien jaar afgenomen. De uitspraak – die in de media veelvuldig is herhaald – dat criminelen op steeds jongere leeftijd zwaardere delicten plegen, wordt weerlegd door recent onderzoek.

Tegelijkertijd zijn de straffen voor jongeren de afgelopen jaren gestegen en kreeg 25 procent van de veroordeelde minderjarigen in 2021 van de rechter een celstraf opgelegd. Dat is het dubbele van het aantal in 2015. En jongeren komen daar vaak slechter naar buiten dan dat ze naar binnen gingen. Een derde van deze daders komt binnen twee jaar weer terug in de gevangenis: de ... is vooral hoog onder de groep jonge mannen die geen vangnet of veilige basis heeft om naar terug te keren.

bron: vice.com van 6 oktober 2023

Lees tekst 13.

- 1p 25 Welk begrip moet worden ingevuld op de puntjes in tekst 13?
- A pakkans
 - B recidive
 - C sociale controle

Zie tekst 13.

- 1p 26 In tekst 13 wordt een verklaring gegeven voor het feit dat een derde van de daders binnen twee jaar weer in de gevangenis komt. Bij welke theorie past deze verklaring?
- A de anomietheorie
 - B de bindingstheorie
 - C de neutraliseringstheorie
 - D de rationele-keuze-theorie
- 1p 27 Welke instantie kan advies uitbrengen over verdachten en daders tijdens een rechtszitting?
- A de Hoge Raad
 - B de Veiligheidsmonitor
 - C het Openbaar Ministerie
 - D Reclassering Nederland

- 2p 28 Hieronder staan vier uitspraken over misdrijven en overtredingen.
- 1 De vrijheidsstraf voor een misdrijf heet hechtenis.
 - 2 Een overtreding wordt berecht door een politierechter.
 - 3 Als je veroordeeld wordt voor een misdrijf krijg je altijd een strafblad.
 - 4 De vrijheidsstraf voor een overtreding wordt uitgezeten in een Huis van Bewaring.
- Geef van elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
- Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met juist of onjuist.*
- 1 = ...
 - 2 = ...
 - 3 = ...
 - 4 = ...

tekst 14

Vader en dochter vrijgesproken van bedreiging journalist

Een ondernemer en zijn dochter uit Groningen zijn vrijgesproken van bedreiging en intimidatie van journalist Willem Groeneveld, zo oordeelt ... in hoger beroep.

De zaak gaat om een ondernemer, die in de stad Groningen eigenaar is van verschillende panden. In juni 2021 gaf hij de opdracht om een dertigtal fietsen van huurders van een pand te verwijderen, zonder dat zij daarvan wisten. Toen Groeneveld daarover schreef, liet de ondernemer fietsen op de stoep van Groeneveld stallen.

De dochter van de ondernemer plaatste op Facebook een bericht met de mededeling dat de huurders hun fietsen op konden halen bij Groeneveld, met daarbij vermelding van zijn thuisadres en 06-nummer.

Door de actie van de familie wisten twee mannen het adres van Groeneveld te achterhalen, waarna zij 's nachts een brandbom in het huis van Groeneveld gooiden. Het duo werd veroordeeld tot vijf jaar cel en tbs voor brandstichting en een poging tot moord.

In november vorig jaar werd de ondernemer veroordeeld tot 80 uur taakstraf, zijn dochter tot 60 uur, maar in hoger beroep werden zij vrijgesproken.

De rechter erkende dat het verspreiden van de privégegevens van Groeneveld valt onder 'doxing', alleen is dat laatste pas vanaf volgend jaar strafbaar in Nederland. De actie van vader en dochter vond plaats in de zomer van 2021.

bron: villamedia.nl van 4 december 2023

Lees tekst 14.

- 1p 29 Welke rechterlijke instantie moet worden ingevuld op de puntjes in tekst 14?

A de rechtbank
B de Hoge Raad
C het gerechtshof

Zie tekst 14.

- 1p 30 In welk wetboek of welke wet staan de delicten waar de ondernemer en zijn dochter van zijn vrijgesproken?

A in de Opiumwet
B in de Wegenverkeerswet
C in de Wet wapens en munitie
D in het Wetboek van Strafrecht

Zie tekst 14.

- 2p 31 Tekst 14 laat zien dat criminaliteit een relatief begrip is.
→ Leg uit dat criminaliteit een relatief begrip is.
→ Citeer een zin uit de tekst waaruit blijkt dat criminaliteit relatief is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
Criminaliteit is een relatief begrip, want ...
Citaat: ...
- 1p 32 Om welke reden kan een officier van justitie besluiten een zaak te seponeren?
- A De verdachte heeft bij de strafrechter bezwaar gemaakt tegen een schikkingsvoorstel van de officier van justitie.
 - B De verdachte heeft een strafbeschikking van de officier van justitie geaccepteerd.
 - C De verdachte kan schade ondervinden van een rechtszaak en een veroordeling weegt niet op tegen de noodzaak tot straffen.

tekst 15

Vanuit de meldkamer loodste Jeroen zijn ambulance-collega's door de oudjaarsnacht. "Waar is de ophef?"

Op nieuwjaarsdag plaatste ambulance-centralist Jeroen Puyman uit Warfstermolen op zijn Facebookpagina een hartenkreet over het geweld tegen hulpverleners. "Waar is de ophef?"

Puyman werkt na achttien jaar als ambulancechauffeur sinds kort op de meldkamer, waar hij ambulance-collega's op meldingen afstuurt.

Net als in de rest van het land was de afgelopen oudjaarsnacht ook in Friesland onrustig. In Tzummarum en Marrum werd de ME ingezet om ervoor te zorgen dat hulpdiensten hun werk konden doen.

De oudjaarsnachtdienst is voor zowel centralist als het personeel op de ambulances een heftige dienst, weet hij. Toen hij op nieuwjaarsdag wakker werd en het nieuws las, viel het hem op dat er weinig te doen was om het geweld tegen hulpverleners.

bron: nieuwsbladnof.nl van 7 januari 2024

Lees tekst 15.

- 1p 33 Welk immaterieel gevolg van criminaliteit had Jeroen Puyman na oudjaarsnacht verwacht?
- A gevaar voor eigenrichting
 - B morele verontwaardiging
 - C normvervaging
 - D verlies aan vertrouwen in politiek en overheid

- 2p **34** Hieronder staan vier uitspraken over politiestatistieken.
- 1 De aangiftebereidheid verschilt per misdrijf waardoor de cijfers lager kunnen zijn dan het werkelijke aantal misdrijven.
 - 2 De cijfers van politiestatistieken worden beïnvloed door selectief opsporingsbeleid.
 - 3 Door het invullen van politiestatistieken kunnen burgers aangegeven hoe zij het werk van de politie ervaren.
 - 4 Minder zichtbare vormen van criminaliteit zijn ondervertegenwoordigd in de cijfers ten opzichte van zichtbare vormen van criminaliteit.
- Geef van elke uitspraak aan of deze juist of onjuist is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan met juist of onjuist.
- 1 = ...
2 = ...
3 = ...
4 = ...

Analyse maatschappelijk vraagstuk: Illegaal dumpen van drugsafval

Bij de beantwoording van de vragen 35 tot en met 44 maak je gebruik van de teksten 1 tot en met 3 en de afbeelding in het bronnenboekje.

Criminelen die drugs maken, willen af van het afval dat uit de illegale drugslaboratoria komt. Ze gooien het chemisch afval dan weg op een openbare plek, bijvoorbeeld langs de weg of in een bos. We noemen dit het dumpen van drugsafval. Een drugsafvaldumping is illegaal en dus strafbaar.

Lees tekst 1.

- 2p **35** Maatschappelijke vraagstukken zijn te bekijken vanuit verschillende invalshoeken. Een van de invalshoeken is de politiek-juridische invalshoek.
- Bij welke **andere** invalshoek past de informatie in tekst 1?
→ Citeer een zin uit tekst 1 waarin deze invalshoek te herkennen is.
Doe het zo: neem het onderstaande over en vul het antwoord aan.
De informatie uit tekst 1 past bij de ... invalshoek.
Citaat: ...